

SOY:N ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN ARVIOINTI – TAMPEREEN YLIOPISTOLLINEN SAIRAALA

AUDITOIJAT

Pekka Jalovaara	Oulun yliopisto
Hannu Aro	Turun yliopisto
Tero Yli-Kyynty	Erikoistuvien edustaja, ei osallistunut auditointikäyntiin Raportin puhtaaksikirjoittaja

Tampereen yliopistollisen sairaalan ortopedian erikoislääkärikoulutuksen arviointi suoritettiin keskiviikkona 24.9.08. Kyselylomakeselvitystä Tampereella ei oltu uusittu ennen auditointikäyntiä. Näiltä osin tässä raportissa viitataan aiempaan, vuonna 2007 suoritettuun pilottiauditointiin ja sen yhteydessä Tampereelta kerättyjen lomakkeiden tuloksiin. Tuolloin lomakkeisiin vastasi kymmenen TAYSin erikoistuvaa lääkäriä. Auditointikäynnin yhteydessä Tampereella oli järjestetty eri koulutuksen osa-alueiden esittely. Kunkin osa-alueen esittelyn yhteydessä auditointiryhmällä oli tilaisuus esittää kouluttajille kysymyksiä. Koulutuksesta vastaavien henkilöiden lisäksi haastateltiin erikoistuvia lääkäreitä. Seuraavassa arviointiryhmän huomioita.

Yleiset työskentelyolosuhteet koulutuksen kannalta

Lomakkeisiin vastanneista erikoistujista 5/10 piti kirjasto-, työhuone- ja tietokonepalvelutiloja riittävinä koulutuksen kannalta. Meeting ja tutor-toimintaa piti 6/10 riittävinä. Auditointikäynnin yhteydessä todettiin, että järjestelmällistä koulutuksen lokikirjaseurantaa Tampereella ei ole. Myöskään erikoistujille nimettyjä tutoreita ei ole. Kirjallisuus ja elektroniset lehdet ovat varsin hyvin erikoistuvien lääkäreiden saatavilla. Kanslia- ja työhuonetilat sitä vastoin ovat TAYS:issa riittämättömät. Klinikalla ei myöskään ole yhteistä renkitupa –tyyppistä tilaa erikoistuvien lääkäreiden käytössä. Arviointiryhmä esittää tämän asian korjaamista myös TAYSissa, esimerkiksi Töölön sairaalan esimerkin mukaiseksi.

Päivystystoiminta

Tampereella ortopediaan ja traumatologiaan erikoistuvat lääkärit osallistuvat TULE – kirurgian päivystykseen. TULE-kirurgian ensiavussa hoidetaan ortopedis-traumatologisia, käsikirurgisia, plastiikkakirurgisia ja lasten traumatologisia potilaita sekä vastataan aivovammojen primaarihoidosta. Ensiapupoliklinikan päivystysvuorot kestävät arkisin klo 15 – 08 ja viikonloppuisin koko vuorokauden. Ensiapupoliklinikkapäivystyksen lisäksi erikoistuvat lääkärit tekevät TULE – kirurgisia leikkaussalipäivystyksiä, arkisin klo 15-22 ja viikonloppuisin klo 8-22. Keskustelua on ollut päivystysvuoron jatkamisesta yli yön mittaiseksi varallaolopäivystyksenä, jolloin erikoistuvilla lääkäreillä olisi mahdollisuus esimerkiksi monivammaopotilaiden leikkaamisen takapäivystäjän kanssa yhteistyössä. TAYS:issa on suunnitelmissa palauttaa erikoistuvien lääkäreiden loppuvaiheeseen ortopedis-traumatologisten takapäivystysten tekeminen.

Arviointiryhmän käsityksen mukaan ortopedis-traumatologinen päivystys on järjestetty koulutuksen kannalta järkevästi. Eriytyvän vaiheen koulutettavien ei tarvitse osallistua yleiskirurgiseen päivystykseen. Takapäivystyskokemusta tulisi erikoistuvien lääkäreiden saada koulutuksensa loppuvaiheessa. Hyvältä ajatukselta kuulostaa myös salipäivystyksen jatkaminen varallaolopäivystyksenä yön yli kestäväksi. Varallaolopäivystys ei vaarantaisi erikoistuvien lääkäreiden päiväaikaista koulutusta.

Ortopedian ja traumatologian eri osa-alueiden koulutus

Kyselylomakkeiden mukaan Tampereen koulutettavat ilmaisivat olevansa tyytyväisiä saamaansa koulutukseen eri ortopedian osa-alueilla seuraavasti:

- Operatiivinen traumahoito	tyytyväisiä 70%
- Traumojen konservatiivinen hoito	tyytyväisiä 80%
- Trauma-team koulutus	tyytyväisiä 60%
- Selkäpotilaan oper ja kons hoito	tyytyväisiä 50%
- Endoproteesikirurgia	tyytyväisiä 60%
- Ortopedinen endoskopia	tyytyväisiä 30%
- Toiminta komplikaatioissa	tyytyväisiä 40%
- Ortopedisten infektioiden hoito	tyytyväisiä 40%
- Ortopedinen radiologia	tyytyväisiä 50%

Keskimääräiset leikkausmäärät yo-sairaalakoulutuksen aikana (assisteerannut / leikkannut erikoislääkärin ohjaamana / leikkannut yksin)

- Polven primaariartroplastia	26 / 2.2 / 0
- Diskusprolapsileikkaus	2.5 / 0.6 / 1.8
- ACL-rekonstruktio	2.2 / 0 / 1.0
- Prox femur-murtuman leikkaus	4.7 / 3.6 / 11.3
- Nilkkamurtumaleikkaus	4 / 0.9 / 17.8
- Nikamamurtumaleikkaus	1.2 / 1.3 / 1.8

Koulutettavien haastattelussa erityistä kiitosta ortopedian eri osa-alueista saivat traumatologinen, reumaortopedinen, jalkakirurginen sekä ortopedisen onkologian koulutus. Lisää järjestelmällisyyttä kaivattiin tekonivelkirurgian, selkäkirurgian sekä endoskopioiden koulutukseen.

Tekonivelkirurgian koulutuksessa (Coxa) ei ole toteutunut sovitut opetuspäivät. Lisäksi puutteeksi mainittiin se, että erikoistuvien lääkäreiden työohjelmaan ei kuulu lähetepoliklinikkaa. Edelleen omien potilaiden seuranta ei käytännössä ole mahdollista tekonivelpotilaiden kohdalla. Tähystyskirurgian osalta puutteita on varsin tavallistenkin toimenpiteiden koulutuksen kohdalla. Osittain tähän on syynä varsin ison leikkausvolyymien sijoittuminen Hatanpään sairaalaan, joka ei ole osana erikoistuvien lääkäreiden koulutuskiertoa. Arviointiryhmän käsityksen mukaan TAYS:issa tulisi harkita Hatanpään sairaalan ottamista osaksi koulutuskiertoa.

Yksikön sisäinen ja ulkoinen koulutustoiminta

Sekä kyselylomakkeiden että haastatteluiden perusteella arviointiryhmän käsityksen mukaan TAYS:in meeting-toiminta on laadukasta ja se koetaan mielekkäänä.

Yhteisiä röntgen-meetingejä pidetään kaikkina aamuina, paitsi maanantaisin. Leikattavien potilaiden rtg-kuvat käsitellään näiden meetingien yhteydessä. Erikoistuvat lääkärit eivät osallistu muiden kirurgisten alojen meetingeihin. Kerran kuukaudessa pidetään kuitenkin yhteinen meeting kaikkien kirurgisten alojen kesken. Hiljattain aloitettuihin ongelmatapaus –meetingeihin on oltu tyytyväisiä.

Talon ulkopuolisiin koulutuksiin pääsyä ja koulutuspäivien määrää seurataan aktiivisesti. Yleisesti ottaen tähän ollaan tyytyväisiä, tosin esimerkiksi edelliseen SOY:n kevätkokoukseen TAYS:ista pääsi osallistumaan vain 3/13 koulutettavaa. Sponsoroiduille kursseille osallistumista ei ole systematisoitu. Positiivisena piirteenä voidaan pitää sitä, että erikoistuville lääkäreille korvataan kustannukset myös esitelmämatkoista.

Tutkimustoiminta ja hallinnollinen koulutus

Tällä hetkellä TAYS:issa on suunnitteilla järjestää viikko-ohjelmaan erikoistuville lääkäreille yksi puolipäivä viikossa aikaa tehdä tutkimustyötä. Mikäli tämä saadaan toteutumaan, olisi kyseessä erinomainen esimerkki levitettäväksi myös muihin koulutusyksiköihin.

Kirjastopalvelut

Kyselylomakkeiden ja haastatteluiden perusteella arviointiryhmä sai sen käsityksen, että lehtiä sekä elektronisia lehtiä ortopedian alalta TAYS:iin on tilattu varsin kattavasti.

Yhteenvedo

Yleisvaikutelmaksi TAYS:in antamasta ortopedian ja traumatologian erikoislääkärikoulutuksesta jäi, että muutamia erityisalueita Tampereella on hoidettu suorastaan esimerkillisestä. Erityistä kiitosta koulutuksen osa-alueista Tampereella saivat traumatologinen, reumaortopedinen, jalkakirurginen sekä ortopedisen onkologian koulutus.

Lisää systemaattisuutta kaivattiin Coxassa annettavaan tekonivelkirurgian koulutukseen. Tältä osin erikoistuville lääkäreille tulisi tarjota koulutus myös tekonivel-lähetepoliklinikan pitämiseen. Koulutettaville luvatuista opetuspäivistä tulee pitää myös kiinni.

Tähystyskirurgian osalta TAYS:issa tulisi ottaa Hatanpään sairaala myös osaksi erikoistuvien lääkäreiden koulutuskiertoon.

Koulutuskierron suunnitelmallisuus ja toteutuminen vaikuttivat TAYS:issa olevan esimerkillisellä tasolla. Erikoistuvilla lääkäreillä on tiedossa koulutussuunnitelma periaatteessa koko koulutusjakson ajaksi.

Koulutusvastaava tapaa Tampereella koulutettavat vasta runkokoulutusjakson loppuvaiheessa, juuri ennen koulutettavien saapumista yliopistojaksolla. Arviointiryhmä esittää tapaamisen aikaistamista jo aiempaan ajankohtaan runkokoulutuksen aikana.

Lokikirjaseuranta pidetään yleisesti hyödyllisenä tapana seurata koulutustavoitteiden toteutumista. Arviointiryhmä esittää lokikirjan käyttöönottoa myös osaksi TAYS:in ortopedian ja traumatologian erikoislääkärikoulutusta.

Arviointiryhmän ehdotukset harkittavista muutoksista kootusti:

- Kunnollinen renkitupa –tyyppinen sosiaalinen tila klinikan lääkäreille palvelisi myös erikoislääkärikoulutusta
- Lokikirja tulisi ottaa käyttöön koulutuksen seurannan parantamiseksi
- Tampereella tulisi harkita Hatanpään sairaalan ottamista osaksi TAYS:in ortopedian ja traumatologian erikoislääkärikoulutusta endoskopiakoulutuksen tason parantamiseksi.
- Koulutusvastaavan ja koulutettavan tapaamisajankohtaa tulisi aikaistaa runkovaiheen koulutuksen loppuvaiheesta aikaisemmaksi.